

MAR-C1013 - Nykyajan maisema-arkkitehtuuri
Aalto-yliopisto, syksy 2021
Niko Santanen, Arttu Hintikka

SVEITSI – Esteettisestä minimalismista luonnon minimalismiin

- Sveitsin maisemassa vuoret tärkeässä osassa, erityisesti maiseman rajaajana (60 % pinta-alasta Alppien vuoristoa, 10 % Juravuoristoa)
- Asutus ja suurimmat kaupungit sijoittuvat pääasiassa vuoristojen väliin jäävälle Mittelland-tasangolle
- Sveitsi edelläkävijänä kaupunkien ja rakennetun ympäristön leviämisessä luonto- ja maaseutumaisemiin (Urban sprawl)

MINIMALISTINEN MODERNISMI

- Graafinen suunnittelu, sveitsiläinen tyyli syntyy 1920-luvun Euroopassa
  - o Pelkistetty, ruudukoihin rakentuva sommittelu
  - o Keskeiset asiat nousevat heti esiin
  - o Helvetica ja muut sans serif -fontit
- Dieter Kienast 1945-1998, sveitsiläinen maisema-arkkitehti, joka vaikutti alan kehitykseen maailmanlaajuisesti minimalistisella modernilla suunnittelullaan
  - o Luonto vs. rakennettu ympäristö
  - o Fürstenwaldin hautausmaa, Kienast Vogt Partner, 1993-1996
    - Arkkitehtuuri ja maisema-arkkitehtuuri luovat rajapinnan ja näköalatasanteen vuoriston ja laakson, metsän ja peltomaiseman vaihtumisvyöhykkeelle
- Cardadan näköalatasanne, Paolo Bürgi, 2000
  - o Nostaa arvostusta luontoa kohtaan, maisema-arkkitehtuuri on kohde, matka ja näkymä
- Sulzerareal, vetschpartner, 2005
  - o Teollisen maiseman uudelleenjärjestely ja yksityiskohtien nostaminen maiseman virheistä kohokohdiksi

LUONTO NÄYTTÄMÖNÄ

- Wohnüberbauung Blick zum Schloss, Schmid Landschaftsarchitekten, 2008-2011
  - o Luonto hiipii kiinni rakennuksiin, pihat niittymäisiä, ei pinnoitettuja teitä tai pihoja
  - o Välitila teollisuusalueen ja maaseutumaiseman kohtaamispaikassa
- Schutzbauten Bondo, mavo Landschaften, 2021
  - o Maanvyörymän jäljiltä suunniteltu jokilaakso, joka hillitsee tulevia tulvia ja vyörymiä
  - o Säilytetty vyörynyt maaperä omalaatuisena ympäristönä, kuin kivilouhos
  - o Luonnonkatastrofi tarjoaa lähtöpisteen suunnittelulle
- Reus Delta, Lorelei saaret, Reality Hacking, 2002
  - o Ympäristötaiteilijan käsitys luonnonmuokkaamisesta ja keinosaaressa jokisuiston luonnonsuojelualueella
  - o Keinotekoinen rakenne jätetään luonnontilaiseksi ja luonnon vallattavaksi

LUONNON MINIMALISMI – Luonto maisema-arkkitehtina

- Griespark Volketswil, ASP Landscape Architects, 2009
  - o Vanhan soranottoipaikan luonne jätetty entiselleen
  - o Kasvusto imitoi paikallista luonnonvaraista kasvillisuutta ja kasvaa vapaasti alueella
  - o Metsittynyt jälkiteollinen maisema
- In Wildwood Vico Morcote, Studio Vulkan, 2013-2014
  - o Puutarhainstallaatio maisema-arkkitehtuurina
  - o Muutos osana suunnittelua, luonnon prosessien hallitsemattomuuden hyväksyminen, väliaikaisuus
  - o Suunnitelmien ja rakenteiden maatumisen ja tuhoutuminen ajan myötä
- Aire-joen luonnollistaminen, Atelier Descombes Rampini / Superpositions, 2002-
  - o Kanavan purkaminen ja maiseman luonnollistaminen
  - o Rakennetun luonnollisuuden ristiriita, keinotekoisuus vs. luonnollisuus
  - o Mitä keinotekoisempi rakenne ja ympäristö, sitä luonnollisempi lopputulos?
  - o Luonnon prosessien imitoiminen ja niiden ymmärtäminen, keinotekoinen rakentaminen edesauttaa luonnonprosessien toimintaa

MAISEMA-ARKKITEHTUURI ASUMISEN YHTEYDESSÄ

Tertaniumin vanhainkoti

- Rosenmayr Landschaftsarchitektur GmbH, 2006

- luonnonvarainen tunnelma

- betoninen vesiallas johdattaa kulkijaa

Seegartenstrasse

- Hager Partner AG, 2014

- suunnitelma luonnon ja eteenkin viereisen järven ehdoilla

Privatgarten

- Hager Partner AG, 2010

- kulmikasta arkkitehtuuria jatkettiin puutarhaan asiakkaan toiveesta

kontrastia luovat selkeät vesialtaat, ja rönsyilevä kasvusto

Asuin- ja toimistorakennus Amtshausstrassella

- Berchtold.Lenzin Landschaftsarchitekten, 2017

- kasvit aseteltu ja istutettu luonnon ehdoilla

MAISEMA-ARKKITEHTUURI JULKISISSA KOHTEISSA

Natur- und Erlebnisweiher Reinach

- Berchtold.Lenzin Landschaftsarchitekten, 2020

- luonnollinen ja graafinen kokonaisuus

St. Gallenin ammattikorkeakoulu

- Hager Partner AG, 2013

- kattoterassi, johon on valittu elementit ympäröivää luontoa/metsikköä kuunnellen ja imitoiden

Hallintorakennus

- Hager Partner AG, 2010
- kahden toimistorakennuksen välissä oleva tila
- vesiallas, jonne on istutettu kasveja hyvin järjestelmällisesti
- poikkeuksellinen katselukokemus

Zürichin lentokentän puisto

- Studio Vulkan, 2017
- haluttiin luoda rauhoittumispaikka kansallismaisemaa kunnioittaen lentokentän läheisyyteen